

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
ƏQLİ MÜLKİYYƏT AGENTLİYİ

AZƏRBAYCANDA SƏNAYE
NÜMUNƏLƏRİNİN, COĞRAFI
GÖSTƏRİCİLƏRİN VƏ ƏMTƏƏ
NİŞANLARININ ANALİTİK
İCMALI

Bakı – 2020

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi.
**Azərbaycanda sənaye nümunələrinin, coğrafi göstəricilərin və
əmtəə nişanlarının analitik icmalı. Bakı, 2020**

Bu kitabça Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Kamran İmanovun rəhbərliyi ilə Agentliyin Əqli mülkiyyətin təhlili və siyasəti şöbəsinin apardığı təhlillər və materiallar əsasında hazırlanmışdır.

© Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi. 2020

Mündəricat

Ön söz	5
1. Sənaye nümunəsi	7
2. Coğrafi göstəricilər	34
3. Əmtəə nişanı	40
Əlavə 1. <i>2019-cu ildə qüvvədə olan rezident hüquqi şəxslərin sənaye nümunələrinin siyahısı</i>	59
Əlavə 2. <i>2019-cu ildə qüvvədə olan coğrafi göstəriciyə verilən şəhadətnamələrin siyahısı</i>	66

Ön söz

“Əqli mülkiyyət – yeni minilliyin əsl varlığıdır”

*(RQ.Allen – amerikalı biznesmen, milyonçu,
sərmayə üzrə məsləhətçi, meqa-bestseller
kitablarının müəllifi)*

Ölkələr arası rəqabətin gücləndiyi və qloballaşma şəraitində əqli mülkiyyət hər bir dövlət üçün mühüm iqtisadi resurs mahiyyətini daşımağa başlayır, bazarda yaradıcısına və ölkəsinə gəlir gətirə biləcək biliklərin məhsula və texnologiyalara çevrilməsinə yardım edir.

Əqli mülkiyyətin inkişafına dəstək və onun qorunması bütün bəşəriyyətin rifahına, inklüziv iqtisadi artıma, ölkələrin innovativ fəaliyyətinə, millətin əqli potensialının reallaşmasına öz müsbət töhfəsini verir. Əqli mülkiyyət istifadəsi yeni iş yerlərinin və sənaye sahələrinin açılmasına, insan həyatının keyfiyyətinin yüksəlməsinə gətirib çıxarır.

Əqli mülkiyyətin terminoloji aspektini araşdırarkən, qeyd etmək lazımdır ki, əqli mülkiyyət anlayış olaraq insan əqlinin yaradıcılığının nəticəsini təcəssüm etdirir. Kommersiya məqsədi ilə istifadə olunan ixtiralar,

bədii və ədəbi əsərlər, simvolika, adlar, təsvirlər və s. əqli mülkiyyət obyektlərinə aiddir. Əqli mülkiyyət obyektlərinin spesifikasiyaları və göstəriciləri bu və ya digər məhsul haqqında istehlakçıya kifayət qədər dolğun məlumat verir.

Bu kitabçada əqli mülkiyyətin üç obyektini üzərində dayanacaq: sənaye nümunəsi, coğrafi göstəricilər və əmtəə nişanları.

1. Sənaye nümunəsi

Növbəti əqli mülkiyyət obyektini nəzərdən keçirək. Sənaye nümunəsi – sənaye və ya əl işləri məhsullarının və məmulatlarının dizaynını, xarici görünüşünü, ergonomik xüsusiyyətlərini özündə əks etdirən əqli mülkiyyət obyektidir. Əqli mülkiyyət hüququ məhsulun estetik aspektini və zahiri görünüşünü sənaye nümunəsinə aid edir. Məhz bu amillər istehlakçılar üçün məhsulu cəlbedici və maraqlı edir, müştərinin bu və ya digər məhsula üstünlük vermə qərarına həlledici təsir göstərir.

Sənaye nümunəsi məhsulun əlavə dəyərini artırır, istehlakçılar üçün onu cəlbedici edir, hətta satışların artmasına təkan verən unikal xüsusiyyətlərə malik ola bilər. Beləliklə, dəyərli sənaye nümunələrinin qorunması hər hansı bir dizaynerin və ya istehsal şirkətinin işgüzarlıq strategiyasının vacib bir hissəsinə çevrilməlidir.

Sahibi sənaye nümunəsini milli əqli mülkiyyət ofisində qeydiyyatdan keçirməklə onu qoruma altına alır və digər şəxslərin icazəsiz surət çıxartmasının və ya imitasiyasının qarşısını alma istiqamətində müstəsna

hüquq qazanır. Bu çox praktiki əhəmiyyətə malikdir, çünki biznesin rəqabətlik qabiliyyətini artırır və gəlirlərin artmasını təmin edir.

Sənaye nümunəsi texniki və tibbi avadanlıqlardan saatlara, zərgərlik və təmtəraq əşyalarından qab-qacaqlara, oyuncaqlardan, mebel və məişət texnikasına, nəqliyyat vasitələrindən memarlıq obyektlərinə, bəzəkli parçalardan idman avadanlıqlarına qədər sənaye və sənətkarlıq məhsullarının çox geniş siyahısı üçün aktual anlayışdır. Bundan başqa sənaye nümunəsi qablaşdırma, zahiri görünüş, həcm məsələlərində də mühüm rol oynayır.

Əksər ölkələrdə olduğu kimi Azərbaycanda da, sənaye nümunələri haqqında qanunvericiliyə uyğun olaraq, qorunması üçün sənaye nümunələrinin qeydiyyatdan keçirilməsi zəruridir. Bununla yanaşı, qeydiyyatda alınmış sənaye nümunəsinə onun prioritetini, müəllifliyini və müstəsna hüququnu təsdiqləyən patent verilir.

Vurğulamaq lazımdır ki, bəzi ölkələr və Avropa İttifaqı kimi digər iqtisadi zonalarda Avropa İttifaqının sənaye nümunələri haqqında məlumatın dərc edildiyi gündən etibarən üç il müddətində hətta qeydə alınmamış sənaye nümunələrinə də məhdud qorunma im-

kanı tanınır. Belə ki, məhdud qoruma şirkətlərə qeydə alınmamış sənaye nümunəsinin bazarda sınaq satışlarını həyata keçirməyə imkan yaradır. Bu halda şirkətlər əllərində mövcud olan bütün sənaye nümunələrinin qeydiyyatına əlavə vəsait və zaman xərcləməirlər, yalnız bazarda uğur qazanmış məhsulların sənaye nümunələrinin qeydiyyatını həyata keçirmiş olurlar.

Bəzi sənaye nümunələri bazarda “uzun ömürlü” olmur, xüsusən də dəb sahəsinə aid olan əşyalar. Belə məhsullar üçün qeydiyyata alınma-yan nümunə yaxşı alternativ sayılır. Lakin, məhsulların istehsalından sonra məhsulun qeydiyyatını həyata keçirmək üçün dizaynerlərin ixtiyarlarına bir il müddət verilir.

Qeydə alınmamış sənaye nümunəsi üçün qorunma daha zəifdir, çünki qeydə alınmış nümunə ilə müqayisədə onların hüquqlarını qorumaq daha çətinidir və qorunma müddəti cəmi üç ildir, halbuki, qeydiyyatdan keçən sənaye nümunəsi Avropa Birliyi ölkələrində 25 il müddətinə qorunma imkanına malik olur.

Ayrı-ayrı ölkələrdə bəzi sənaye nümunələri incəsənət və ya tətbiqi sənət əsərləri sayıla bildiyindən, onlara müəlliflik hüquqlarının qorunması tətbiq oluna bilər ki, bu da kiçik və orta müəssisələr üçün çox cəlbedici seçimdir.

Cədvəl 1-də 2010-2019-cu illər üzrə sənaye nümunələrinin göstəriciləri qeyd edilmişdir. Bu dövrdə sənaye nümunələrinə patent almaq üçün müraciətlərin sayının 2010-cu ildəki 55-dən 2019-cu ildə 78-ə artması tendensiyası müşahidə olunur. (Diaqram 1). 2010-2019-cu illər ərzində rezidentlər tərəfindən edilən müraciətlərin sayı 272, qeyri-rezidentlər tərəfindən isə 174 olmuşdur. Eyni zamanda, sənaye nümunələri üçün patentlər 121-i rezidentlərin, 163-ü isə qeyri-rezidentlərin payına düşür. Qeyri rezidentlərin Azərbaycanda sənaye nümunələri üçün daha çox patent alması, xarici istehsalçıların təkcə öz əmtəə nişanları deyil, həm də öz məhsullarının müxtəlif dizayn elementlərini qorumaq istəyi ilə izah edilə bilər, çünki sənaye nümunəsi üçün patent məhsulların görünüşü və erqonomik xüsusiyyətləri ilə əlaqəli həlləri qoruyur.

Spirmen rəng korrelyasiya əmsalı sənaye nümunəsi üçün verilmiş iddia sənədindən patent alınması üçün ortalama müddətin hesablanması göstərir ki, 1 illik laq ilə orta düz korrelyasiya var, bu da 0,37; 2 il laq ilə bir-başına ortalama bir əlaqə var, bu da 0,46. Beləliklə, milli ofisdə sənaye nümunəsi üçün patent müraciətinə baxılma müddəti 12-24 aydır.

Rusiyada sənaye nümunəsi üçün patent müraciətinə baxılma müddəti 10-12 ay, Ukraynada 7-9 aydır.

Qüvvədə olan sənaye nümunələri üçün mövcud patentlərə əsasən, 2010-cu ildəki 118 vahiddən, 2019-cu ildə 162-ə qədər sabit bir artım vardır. 2019-cu ildə 162 sənaye patentindən 46-sı rezidentlərə, 116-sı qeyri-rezidentlərə məxsus idi (Diaqram 2).

Rezidentlərin qüvvədə olan sənaye nümunələri: 32 – hüquqi şəxslərə və 14 – fiziki şəxslərə aiddir (Diaqram 3). Əlavə 1-də ölkə təşkilatları tərəfindən sənaye nümunələri üçün qüvvədə olan patentlər göstərilir. Bunlardan "Decorwood" – 17 sənaye nümunəsi və "Azərsun Holding" – 8 sənaye nümunəsini ayırd etmək olar.

Qeyri-rezidentlərin qüvvədə olan sənaye nümunələrinin ən çoxu Türkiyə – 50, Koreya – 15 və Rusiya – 12 sahibkarlarına məxsusdur (Diaqram 4).

Təqdim olunan dövrdə sənaye nümunələri üçün yalnız 2 lisenziya müqaviləsi bağlanmışdır.

Qeyd etmək lazımdır ki, sənaye nümunələrini həm milli ofisdə, həm də ÜƏMT-da beynəlxalq ərizə verməklə – Haaqa adlanan sistem altında qeydiyyatdan keçirmək mümkündür. Haaqa sistemi iki müstəqil (Haaqa 1960-cı il və Cenevrə 1999-cu il) aktlardan ibarət

olan Sənaye nümunələrinin Beynəlxalq Qeydiyyatı haqqında Haaqa Müqaviləsidir. Haaqa sistemi vasitəsi ilə verilən bir iddia sənədi əsasında müvafiq anlaşmanın üzvü olan bütün ölkələrdə sənaye nümunəsinin qorunmasını təmin etməyə imkan yaradır.

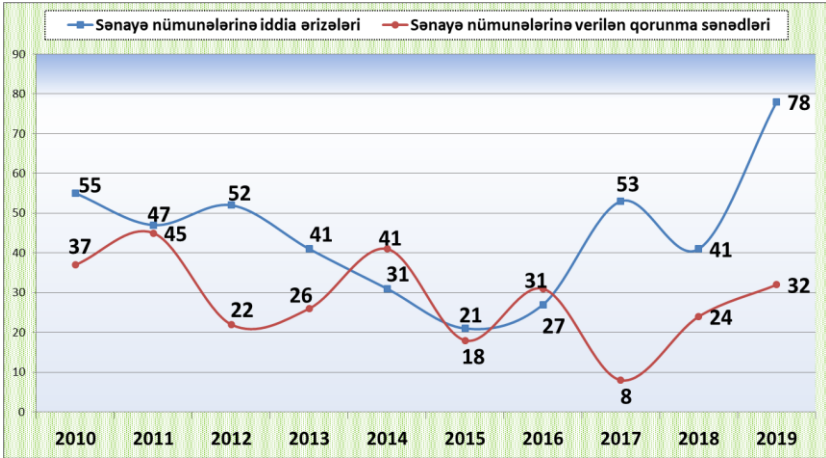
Haaqa sisteminə əsasən sənaye nümunəsi üçün patentin alınma müddəti seçilmiş ölkələrdən asılıdır. Onların hər birinin milli qanunvericiliyi verilmiş məsələni özünəməxsus tənzimləyir. Məsələn, Avropa İttifaqında, patent qabiliyyətliyi yoxlanılmadığından, elan edilmiş qərarın hüquqi mühafizəsi iddia sənədi təqdim edildikdən 2 ay sonra və ABŞ-da iddia sənədinə baxılma müddəti 2 ilə qədər ola bilər.

**Azərbaycan üzrə sənaye nümunələri ilə bağlı
mütləq göstəricilərin dinamikası (əđ.)**

Göstəricilər	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. İddia sənədləri, ümumi o cümlədən	55	47	52	41	31	21	27	53	41	78
- yerli (rezident)	26	28	22	27	22	11	10	36	26	64
- xarici (qeyri-rezident)	29	19	30	14	9	10	17	17	15	14
2. Verilən patentlərin sayı, ümumi o cümlədən	37	45	22	26	41	18	31	8	24	32
- yerli (rezident)	13	17	9	4	19	7	16	4	11	21
- xarici (qeyri-rezident)	24	28	13	22	22	11	15	4	13	11
3. Qüvvədə olan patentlər	118	149	139	198	171	163	159	165	150	162
4. Lisenziya müqavilələri	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-

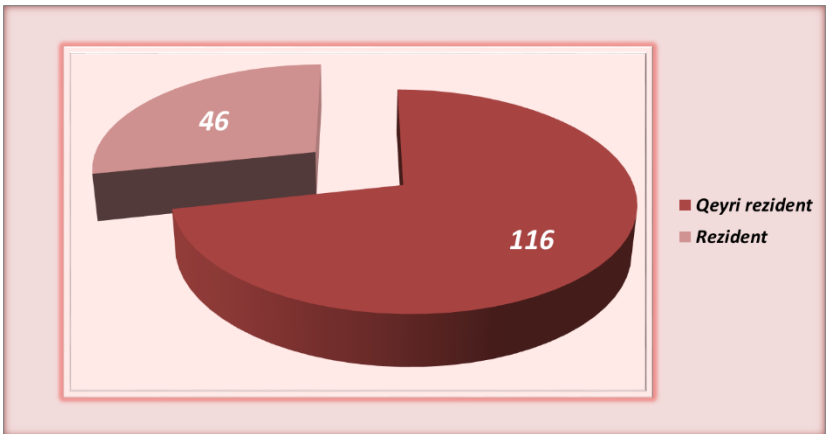
Diaqram 1

Azərbaycan üzrə sənaye nümunələri ilə bağlı mütləq göstəricilərin dinamikası

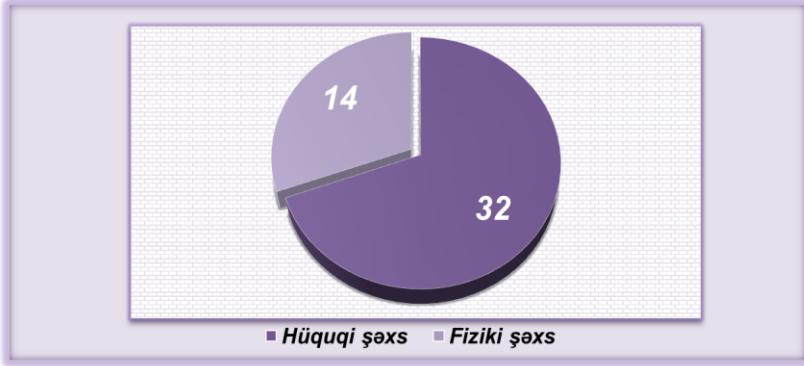
Diaqram 2

Azərbaycan üzrə 2019-cu ildə qüvvədə olan sənaye nümunəsini paylaşması

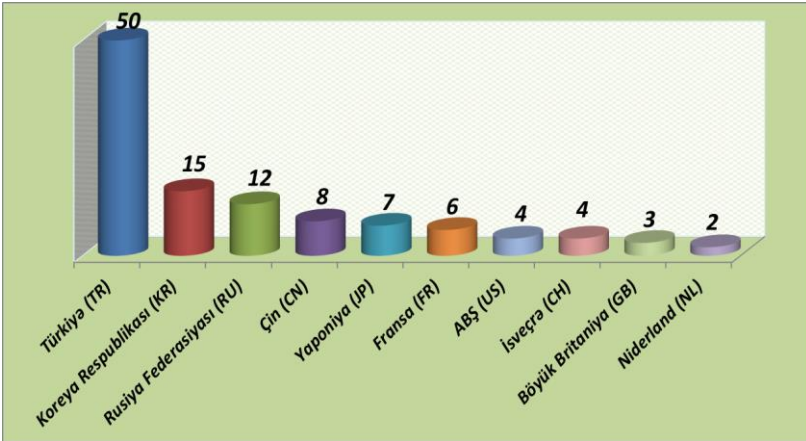
Diaqram 3

Azərbaycan üzrə 2019-cu ildə qüvvədə olan sənaye nümunələrinin paylanması

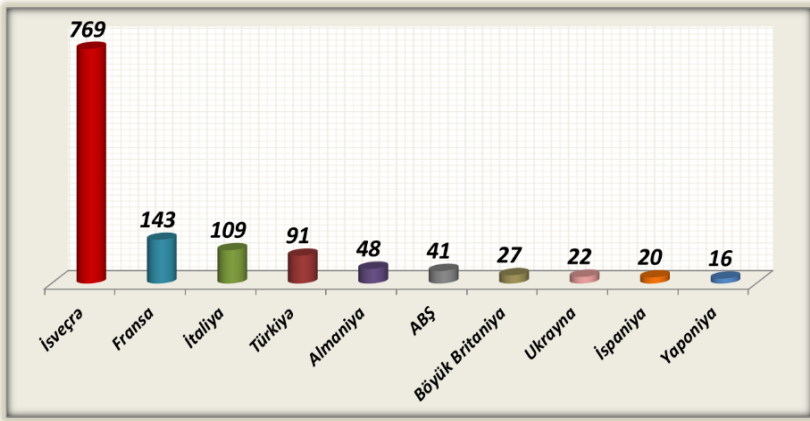
Diaqram 4

2019-cü ildə qeyri-rezidentlərin qüvvədə olan sənaye nümunələrinin ölkələr üzrə paylanması

Diaqram 5

2019-cu ildə Haaqa konvensiyasına əsasən daha çox qüvvədə olan sənaye nümunələrinin ölkələr üzrə paylanması (*ÜƏMT-nin məlumatına görə, Azərbaycanca 31 dekabr 2019-cu il üçün qüvvədə olan sənaye nümunələrinin sayı 1415-dir*)

Haaqa sisteminə uyğun olaraq, 2019-cu ilin sonuna Azərbaycan ərazisində 1415 sənaye nümunəsi qüvvədədir. Keçən il ilə müqayisədə sənaye nümunəsinin sayı 64 vahid artmışdır. Onların arasında ən çoxu İsveçrə – 769, Fransa – 143 və İtaliyaya – 109 aiddir (Diaqram 5).

Rahət axtarış üçün sənaye nümunələri adətən təsnif olunur və ya siniflər üzrə qruplaşdırılır. Bir çox ölkələr sənaye nümunələri üçün Lokarno sazişinə uyğun

olaraq, Beynəlxalq sənaye nümunələrinin təsnifatından – BSNT (“Lokarno klasifikasiyası”) istifadə edirlər. Bu təsnifat 8 oktyabr 1968-ci ildə sənaye mülkiyyətinin qorunması üzrə Paris Konvensiyasının bütün iştirakçı dövlətlərin Lokarno şəhərində (İsveçrə) Diplomatik konfransda qəbul edilmişdir.

“Lokarno təsnifatı” aşağıdakılardan ibarətdir: siniflərin və alt siniflərin siyahısı; sənaye nümunələrinin satıldığı malların əlifba sırası ilə siyahısı, hər məhsulun aid olduğu sinif və alt sinif göstərilməklə; izahlı qeydlər. Hazırkı (on ikinci) nəşrə 32 sinif və 237 alt sinif daxildir, bunlar bəzi hallarda izahlı qeydlərlə müşayiət olunur. On ikinci nəşr 1 yanvar 2019-cu ildə qüvvəyə minmişdir.

Milli ofisdə ən çox sənaye nümunəsi 9-cu sinfə düşür – Malların daşınmasında, manipulyasiya edilməsində və saxlanması üçün istifadə olunan qablaşdırmalar, bağlamalar və konteynerlər – 59 məhsul (Cədvəl 2).

2019-cu il üzrə Beynəlxalq sənaye nümunəsi təsnifatına əsasən, Azərbaycanda qüvvədə olan sənaye nümunələrinin paylanması

Bölmə göstəricisi (indeksi)	Bölmənin adı	Sənaye nümunələrinin sayı
Sınıf 01	Qida məhsulları	4
Sınıf 02	Geyim, qalantereya	2
Sınıf 03	Səyahət aksesuarları, futlyarlar, zontlar və digər siniflərə daxil olmayan şəxsi istifadə əşyaları	-
Sınıf 04	Şotka məhsulları	-
Sınıf 05	Parça və ya ədədlə olan tekstil məmulatları, süni və təbii təbəqə materialları	-
Sınıf 06	Mebel əşyaları	6
Sınıf 07	Digər siniflərə daxil olmayan ev əşyaları	8
Sınıf 08	Alətlər və metal məmulatları	2
Sınıf 09	Malların daşınmasında, manipulyasiya edilməsində və saxlanması üçün istifadə olunan qablaşdırma, bağlamalar və	59

	konteynerlər	
Sinif 10	Saatlar, ölçü, nəzarət signalizasiya üçün alətlər və digər cihazlar	-
Sinif 11	Bəzək əşyaları	7
Sinif 12	Nəqliyyat vasitələri və qaldırıcı qurğular	10
Sinif 13	Elektrik enerjisinin alınması, paylanması və ya çevrilməsi üçün avadanlıqlar	16
Sinif 14	Yazı, telekommunikasiya və ya məlumatların işlənməsi üçün avadanlıqlar	3
Sinif 15	Digər siniflərə daxil olmayan maşın və dəzgahlar	3
Sinif 16	Foto və kinematografiya avadanlıqları, optik cihazlar	-
Sinif 17	Musiqi alətləri	3
Sinif 18	Mətbəə və ofis avadanlığı	1
Sinif 19	Dəftərxana və ofis ləvazimatları, bədii yaradıcılıq və təhsil üçün material və ləvazimatlar	2
Sinif 20	Ticarət və reklam üçün	-

	avadanlıqlar, göstərici nişanlar	
Sınıf 21	Oyunlar, oyuncaqlar, çadırlar, tentlər və idman malları	2
Sınıf 22	Silahlar, pirotexnika məhsulları, ovçuluq və balıqçılıq ləvazimatları, zərərvericiləri məhv etmək üçün qurğular	-
Sınıf 23	Maye və qazların paylanması üçün qurğular, sanitariya avadanlıqları, havanın isinməsi, ventilyasiyası və kondisiyalaşdırılması üçün avadanlıqlar, bərk yanacaqlar	5
Sınıf 24	Tibbi və laboratoriya avadanlıqları	1
Sınıf 25	Tikinti blokları, tikinti konstruksiyaları və onların elementləri	20
Sınıf 26	İşıqlandırma cihazları və qurğuları	-
Sınıf 27	Tütün məmulatları və siqaret çəkmək üçün ləvazimatlar	-

Sınıf 28	Əczaçılıq və kosmetika məhsulları, tualet məhsulları və vasitələri	-
Sınıf 29	Xilasetmə və bədbəxt hadisələrin qarşısının alınması üçün qurğular, avadanlıq və ləvazimatlar	-
Sınıf 30	Heyvanların saxlanması və qulluğu üçün məhsullar və avadanlıqlar	-
Sınıf 31	Digər siniflərə daxil olmayan ərzaq və ya içkilərin hazırlanması üçün maşınlar və aparatlar	1
Sınıf 32	Qrafik simvollar və elementlər (loqotiplər), dekorativ səthlər, bəzək əşyaları	7
Yekun		162

Rezidentlərin ən çox qüvvədə olan sənaye nümunələri 25-ci sinifdədir "Tikinti blokları, tikinti konstruksiyaları və onların elementləri" – 18 (Cədvəl 3).

2019-cu il üzrə Beynəlxalq sənaye nümunəsi təsnifatına əsasən, Azərbaycanda qüvvədə olan sənaye nümunələrinin paylanması (rezident)

Bölmə göstəricisi (indeksi)	Bölmənin adı	Sənaye nümunələrinin sayı
Sinif 01	Qida məhsulları	3
Sinif 02	Geyim, qalantereya	1
Sinif 03	Səyahət aksesuarları, futlyarlar, zontlar və digər siniflərə daxil olmayan şəxsi istifadə əşyaları	-
Sinif 04	Şotka məhsulları	-
Sinif 05	Parça və ya ədədlə olan tekstil məmulatları, süni və təbii təbəqə materialları	-
Sinif 06	Mebel əşyaları	5
Sinif 07	Digər siniflərə daxil olmayan ev əşyaları	1
Sinif 08	Alətlər və metal məmulatları	-
Sinif 09	Malların daşınmasında, manipulyasiya edilməsində və saxlanması üçün istifadə olunan qablaşdırma	11

	malar, bağlamalar və konteynerlər	
Sınıf 10	Saatlar, ölçü, nəzarət siqnalizasiya üçün alətlər və digər cihazlar	-
Sınıf 11	Bəzək əşyaları	-
Sınıf 12	Nəqliyyat vasitələri və qaldırıcı qurğular	-
Sınıf 13	Elektrik enerjisinin alınması, paylanması və ya çevrilməsi üçün avadanlıqlar	-
Sınıf 14	Yazı, telekommunikasiya və ya məlumatların işlənməsi üçün avadanlıqlar	-
Sınıf 15	Digər siniflərə daxil olmayan maşın və dəzgahlar	-
Sınıf 16	Foto və kinematoqrafiya avadanlıqları, optik cihazlar	-
Sınıf 17	Musiqi alətləri	3
Sınıf 18	Mətbəə və ofis avadanlığı	-
Sınıf 19	Dəftərxana və ofis ləvazimatları, bədii yaradıcılıq və təhsil üçün material və ləvazimatlar	-

Sınıf 20	Ticarət və reklam üçün avadanlıqlar, göstərici nişanlar	-
Sınıf 21	Oyunlar, oyuncaqlar, çadırlar, tentlər və idman malları	-
Sınıf 22	Silahlar, pirotexnika məhsulları, ovçuluq və balıqçılıq ləvazimatları, zərərvericiləri məhv etmək üçün qurğular	-
Sınıf 23	Maye və qazların paylanması üçün qurğular, sanitariya avadanlıqları, havanın isinməsi, ventilyasiyası və kondisiyalaşdırılması üçün avadanlıqlar, bərk yanacaqlar	-
Sınıf 24	Tibbi və laboratoriya avadanlıqları	-
Sınıf 25	Tikinti blokları, tikinti konstruksiyaları və onların elementləri	18
Sınıf 26	İşıqlandırma cihazları və qurğuları	-
Sınıf 27	Tütün məmulatları və siqaret çəkmək üçün	-

	lövazimatlar	
Sinif 28	Əczaçılıq və kosmetika məhsulları, tualet məhsulları və vasitələri	-
Sinif 29	Xilasetmə və bədbəxt hadisələrin qarşısının alınması üçün qurğular, avadanlıq və lövazimatlar	-
Sinif 30	Heyvanların saxlanması və qulluğu üçün məhsullar və avadanlıqlar	-
Sinif 31	Digər siniflərə daxil olmayan ərzaq və ya içkilərin hazırlanması üçün maşınlar və aparatlar	-
Sinif 32	Qrafik simvollar və elementlər (loqotiplər), dekorativ səthlər, bəzək əşyaları	4
Yekun		46

Qeyri-rezidentlər ən çox qüvvədə olan sənaye nümunələri 9-cu sinifdəki "Malların daşınmasında, manipulyasiya edilməsində və saxlanmasında istifadə olunan qablaşdırmalar, bağlamalar və konteynerlər" – 48 (Cədvəl 4).

2019-cu il üzrə Beynəlxalq sənaye nümunəsi təsnifatına əsasən, Azərbaycanda qüvvədə olan sənaye nümunələrinin paylanması (*qeyri-rezident*)

Bölmə göstəricisi (indeksi)	Bölmənin adı	Sənaye nümunələrinin sayı
Sınıf 01	Qida məhsulları	1
Sınıf 02	Geyim, qalantereya	1
Sınıf 03	Səyahət aksesuarları, futlyarlar, zontlar və digər siniflərə daxil olmayan şəxsi istifadə əşyaları	-
Sınıf 04	Şotka məhsulları	-
Sınıf 05	Parça və ya ədədlə olan tekstil məmulatları, süni və təbii təbəqə materialları	-
Sınıf 06	Mebel əşyaları	1
Sınıf 07	Digər siniflərə daxil olmayan ev əşyaları	7
Sınıf 08	Alətlər və metal məmulatları	2
Sınıf 09	Malların daşınmasında, manipulyasiya edilməsində və saxlanmasında istifadə olunan qablaşdırmalar, bağlamalar və konteynerlər	48
Sınıf 10	Saatlar, ölçü, nəzarət	-

	siqnalizasiya üçün alətlər və digər cihazlar	
Sinif 11	Bəzək əşyaları	7
Sinif 12	Nəqliyyat vasitələri və qaldırıcı qurğular	10
Sinif 13	Elektrik enerjisinin alınması, paylanması və ya çevrilməsi üçün avadanlıqlar	16
Sinif 14	Yazı, telekommunikasiya və ya məlumatların işlənməsi üçün avadanlıqlar	3
Sinif 15	Digər siniflərə daxil olmayan maşın və dəzgahlar	3
Sinif 16	Foto və kinematoqrafiya avadanlıqları, optik cihazlar	-
Sinif 17	Musiqi alətləri	-
Sinif 18	Mətbəə və ofis avadanlığı	1
Sinif 19	Dəftərxana və ofis ləvazimatları, bədii yaradıcılıq və təhsil üçün material və ləvazimatlar	2
Sinif 20	Ticarət və reklam üçün avadanlıqlar, göstərici nişanlar	-
Sinif 21	Oyunlar, oyuncaqlar, çadırlar, tentlər və idman malları	1
Sinif 22	Silahlar, pirotexnika məhsulları, ovçuluq və balıqçılıq	-

	ləvazimatları, zərərvericiləri məhv etmək üçün qurğular	
Sınıf 23	Maye və qazların paylanması üçün qurğular, sanitariya avadanlıqları, havanın isinməsi, ventilyasiyası və kondisiyalaşdırılması üçün avadanlıqlar, bərk yanacaqlar	5
Sınıf 24	Tibbi və laboratoriya avadanlıqları	1
Sınıf 25	Tikinti blokları, tikinti konstruksiyaları və onların elementləri	2
Sınıf 26	İşıqlandırma cihazları və qurğuları	-
Sınıf 27	Tütün məmulatları və siqaret çəkmək üçün ləvazimatlar	-
Sınıf 28	Əczaçılıq və kosmetika məhsulları, tualet məhsulları və vasitələri	-
Sınıf 29	Xilasetmə və bədbəxt hadisələrin qarşısının alınması üçün qurğular, avadanlıq və ləvazimatlar	-
Sınıf 30	Heyvanların saxlanması və	-

	qulluğu üçün məhsullar və avadanlıqlar	
Sınıf 31	Digər siniflərə daxil olmayan ərzaq və ya içkilərin hazırlanması üçün maşınlar və aparatlar	1
Sınıf 32	Qrafik simvollar və elementlər (loqotiplər), dekorativ səthlər, bəzək əşyaları	4
Yekun		116

Haaqa Konvensiyasına görə, ən çox sayda sənaye nümunəsi 10-cu sinif “Saatlar, ölçü, nəzarət siqnalizasiya üçün alətlər və digər cihazlar” – 564 məhsula aiddir (Cədvəl 5).

Cədvəl 5

2019-cu ildə Haaqa konvensiyasına əsasən, qüvvədə olan sənaye nümunələrinin paylanması

Bölmə göstəricisi (indeksi)	Bölmənin adı	Sənaye nümunələrinin sayı
Sınıf 01	Qida məhsulları	11
Sınıf 02	Geyim, qalantereya	84
Sınıf 03	Səyahət aksesuarları, futlyarlar, zontlar və di-	65

	gər siniflərə daxil olmayan şəxsi istifadə əşyaları	
Sınıf 04	Şotka məhsulları	2
Sınıf 05	Parça və ya ədədlə olan tekstil məmulatları, süni və təbii təbəqə materialları	3
Sınıf 06	Mebel əşyaları	20
Sınıf 07	Digər siniflərə daxil olmayan ev əşyaları	21
Sınıf 08	Alətlər və metal məmulatları	13
Sınıf 09	Malların daşınmasında, manipulyasiya edilməsində və saxlanması istifadə olunan qablaşdırma, bağlamalar və konteynerlər	131
Sınıf 10	Saatlar, ölçü, nəzarət signalizasiya üçün alətlər və digər cihazlar	564
Sınıf 11	Bəzək əşyaları	135
Sınıf 12	Nəqliyyat vasitələri və qaldırıcı qurğular	44
Sınıf 13	Elektrik enerjisinin alınması, paylanması və	30

	ya çevrilməsi üçün avadanlıqlar	
Sınıf 14	Yazı, telekommunikasiya və ya məlumatların işlənməsi üçün avadanlıqlar	32
Sınıf 15	Digər siniflərə daxil olmayan maşın və dəzgahlar	16
Sınıf 16	Foto və kinematoqrafiya avadanlıqları, optik cihazlar	39
Sınıf 17	Musiqi alətləri	1
Sınıf 18	Mətbəə və ofis avadanlığı	4
Sınıf 19	Dəftərxana və ofis ləvazimatları, bədii yaradıcılıq və təhsil üçün material və ləvazimatlar	19
Sınıf 20	Ticarət və reklam üçün avadanlıqlar, göstərici nişanlar	16
Sınıf 21	Oyunlar, oyuncaqlar, çadırlar, tentlər və idman malları	14
Sınıf 22	Silahlar, pirotexnika məhsulları, ovçuluq və	6

	balıqçılıq ləvazimatları, zərərvericiləri məhv etmək üçün qurğular	
Sınıf 23	Maye və qazların paylanması üçün qurğular, sanitariya avadanlıqları, havanın isinməsi, ventilyasiyası və kondisiyalaşdırılması üçün avadanlıqlar, bərk yanacaqlar	19
Sınıf 24	Tibbi və laboratoriya avadanlıqları	16
Sınıf 25	Tikinti blokları, tikinti konstruksiyaları və onların elementləri	22
Sınıf 26	İşıqlandırma cihazları və qurğuları	21
Sınıf 27	Tütün məmulatları və siqaret çəkmək üçün ləvazimatlar	2
Sınıf 28	Əczaçılıq və kosmetika məhsulları, tualet məhsulları və vasitələri	11
Sınıf 29	Xilasetmə və bədbəxt hadisələrin qarşısının alınması üçün qurğular, avadanlıq və	-

	lövazimatlar	
Sınıf 30	Heyvanların saxlanması və qulluğu üçün məhsullar və avadanlıqlar	-
Sınıf 31	Digər siniflərə daxil olmayan ərzaq və ya içkilərin hazırlanması üçün maşınlar və aparatlar	1
Sınıf 32	Qrafik simvollar və elementlər (loqotiplər), dekorativ səthlər, bəzək əşyaları	53
Yekun		1415

2. Coğrafi göstəricilər

Coğrafi göstərici – əmtəələrdə istifadə olunan və onun xüsusi keyfiyyətini, nüfuzunu və başqa xassələrini əsasən coğrafi mənşə ilə əlaqədar əks etdirən işarədir. Ümumi mənada coğrafi göstərici əmtəənin yarandığı ərazinin adından ibarətdir. Tipik bir nümunə olaraq, iqlim və torpaq kimi yerli xüsusi coğrafi amillərlə şərtləndirilən kənd təsərrüfatı məhsullarını göstərmək mümkündür. Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatı (ÜƏMT) coğrafi göstəricilərin mühafizəsini 1883-cü il tarixli sənaye mülkiyyətinin qorunması üzrə Paris Konvensiyasının vasitəsi və 20 may 2015-ci ilin mənşə yerlərinin adları və coğrafi göstəricilər haqqında Lissabon anlaşmasının Cenevrə aktı ilə tənzimləyir. Bundan başqa Əqli mülkiyyət hüquqlarının ticari aspektləri haqqında Anlaşmanın (TRİPS) 22-24-cü maddələri Ümumdünya Ticarət Təşkilatının (ÜTT) çərçivəsində coğrafi göstəricilərin beynəlxalq qorunmasını tənzimləyir.

2018-ci ildə dünyada 65,9 min coğrafi göstərici fəal şəkildə mövcud idi. Ən çox coğrafi göstərici Almaniya (15566), ondan sonra Çində (7247), Macarıstanda (6683) və Çex Respublikasında (6285) mövcud-

dur. 2018 ildə dünya üzrə şərablər və tünd (sərt) spirtli içkilər ümumi coğrafi göstəricilər 51,1% təşkil edirdilər, 29,9% kənd təsərrüfatı və qida məhsullarının, 2,7% isə sənətkarlıq məmulatlarının payına düşürdü.

Azərbaycanda 2010–2019-cu illər ərzində coğrafi göstəricinin alınması üçün 50 iddia sənədi daxil olmuşdur, 41 coğrafi göstərici qeydə alınmışdır (Cədvəl 6). Müəyyən illər ərzində coğrafi göstəricilər almaq üçün ümumiyyətlə heç bir müraciət olunmamışdır (Diaqram 6). Qeydə alınan 41 coğrafi göstəricidən 31-i rezidentlər, 10-nu isə qeyri rezidentlər tərəfindən alınıb (Diaqram 7).

Qeyri-rezidentlərin qüvvədə olan coğrafi göstəriciləri Gürcüstan – 6, Rusiya – 3, İtaliya – 1 ölkələrinə məxsusdur (Diaqram 8).

Rezidentlərin 2019-cu ilin sonuna qüvvədə olan 41 coğrafi göstərici əlavə 5-də təqdim edilir.

Bizim fikrimizcə, hal-hazırda Azərbaycanda coğrafi göstərici istifadəsi yönündə aparılan işləri daha da fəallaşdırmaq zəruridir. Məlum olduğu kimi, ölkəmizi ziyarət edən turistlərin sayı gündən günə artır. Turistlər ziyarət etdiyi ölkədən yadigar olaraq xərclədiyi müəyyən məbləğin müqabilində hər hansı bir faydalı əşya, suvenir və s. dostlara, qohumlara almağa çalışır.

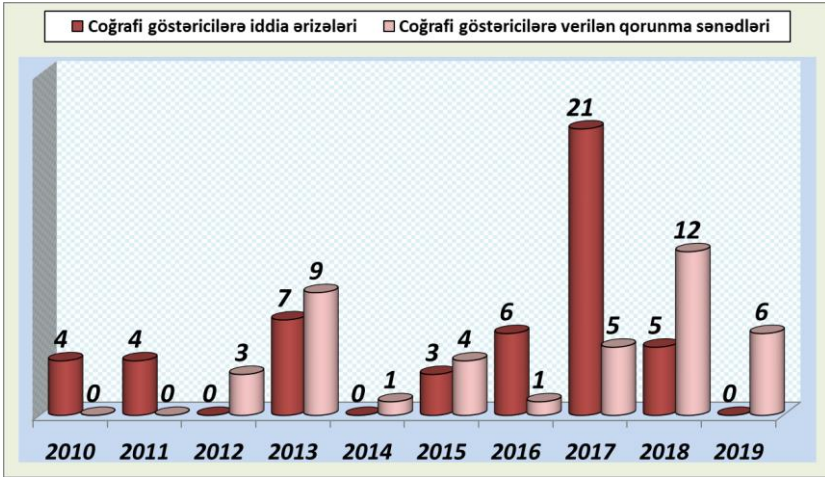
Təbii ki, qeydiyyatata alınmış əmtəə mənşəyi adlarının siyahısına milli məmulatların (Lahıcın sənətkarlıq nümunələri, şərəblər, şirniyyatlar və s.) xüsusi keyfiyyətini səciyyələndirən məhsulları da daxil etmək mümkün olardı. Nəticə etibarı ilə, coğrafi göstəricilərin istifadəsinin fəallaşdırılması həm sahibkarlığın (yolüstü xidmətlər, mehmanxana biznesi), qastronomik və ekoturizmin, sənətkarlığın inkişafına təkan verə bilərdi ki, bu da həm daxili, həm xarici bazarın təminatı və tələbatı məsələlərində, xarici investisiyaların cəlbində mühüm rol oynayan amildir.

**Azərbaycan üzrə coğrafi göstəricilərlə bağlı
mütləq göstəricilərin dinamikası (ədə.)**

Göstəricilər	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>1. İddia sənədləri, ümumi o cümlədən</i>	4	4	-	7	-	3	6	21	5	-
<i>- yerli (rezident)</i>	-	4	-	1	-	3	6	21	5	-
<i>- xarici (qeyri-rezident)</i>	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
<i>2. Verilən şəhadətna- mələrin sayı, ümumi o cümlədən</i>	-	-	3	9	1	4	1	5	12	6
<i>- yerli (rezident)</i>	-	-	-	3	1	3	1	5	12	6
<i>- xarici (qeyri-rezident)</i>	-	-	3	6	-	1	-	-	-	-
<i>3. Qüvvədə olan coğrafi göstəricilər</i>	-	-	3	12	13	17	18	23	35	41

Diaqram 6

Azərbaycan üzrə coğrafi göstəricilərlə bağlı
mütləq göstəricilərin dinamikası (ə*d.*)

Diaqram 7

Azərbaycan üzrə 2019-cu ildə qüvvədə olan
coğrafi göstəricilərin paylanması (ə*d.*)

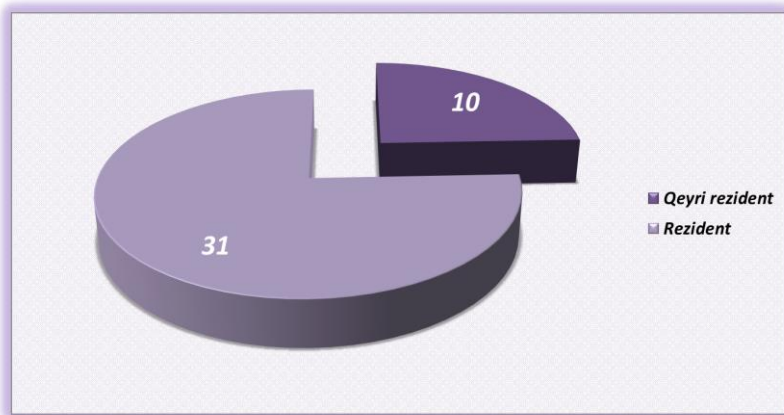
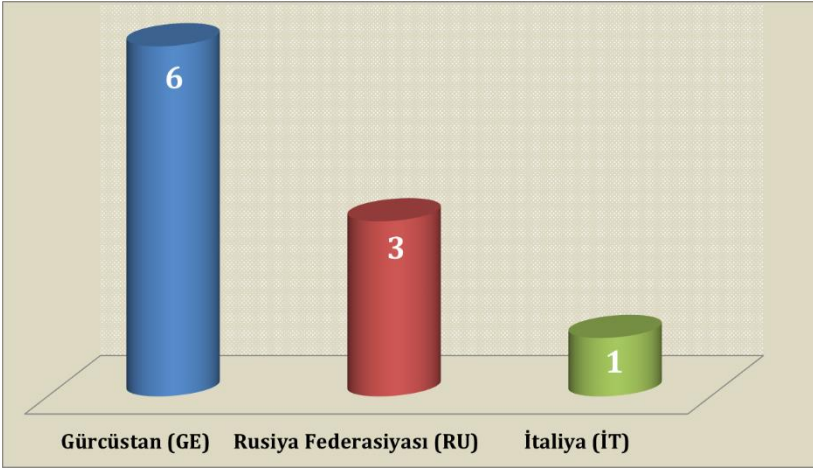

Diagram 8

2019-cü ildə qeyri-rezidentlərin qüvvədə olan
coğrafi göstəricilərin ölkələr üzrə paylanması (ad.)

3. Əmtəə nişanı

Əmtəə nişanı – bazar iqtisadiyyatının ayrılmaz tərkib hissəsi, malların və xidmətlərin fərdiləşdirmə vasitəsidir. Əmtəə nişanı (və ya ticarət nişanı) istehsalçı ilə istehlakçı arasında özünəməxsus əlaqə olmaqla, alıcıların diqqətini nişanlı mallara cəlb etmək üçün aktiv vasitə kimi xidmət edir və istehlakçılara ehtiyac duyduqları müəyyən bir istehsalçının mallarını seçməyə imkan verir.

Əmtəə nişanları iqtisadiyyat və kommersionada müəyyən funksiyaları yerinə yetirir: fərqləndirici, məlumatverici, reklamverici, qoruyucu, zəmanət, psixoloji.

Istehsalçının, təchizatçının və ya ticarət müəssisəsinin məhsulunu ayırmaq və fərdiləşdirmək əmtəə nişanın əsas funksiyasıdır, istehsalçının mallarını digər istehsalçının oxşar mallarından ayırmağa kömək edir. Bu fərqləndirən funksiya əmtəə nişanının əsas funksiyasıdır. Əmtəə nişanı həm onun sahibi, həm də istehlakçı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Və həmçinin istehlakçının önəm verdiyi şirkətin məhsulunu seçməkdə yardımçı olur.

Əmtəə nişanı məlumatvermə funksiyasının fərqləndirmə funksiyası ilə sıx bağlıdır. Bu, nişan istehlakçı-

ya malların keyfiyyəti ilə yanaşı istehsalçı haqqında da məlumat verməyə kömək etməsi ilə özünü göstərir. Əmtəə nişanın məlumatvermə funksiyasının əhəmiyyəti, işarənin müəssisənin firma adının və ya tanınmış monoqramının davamı və variantı olması ilə vurğulanır.

Reklamverici funksiya əmtəə nişanı üçün ən vacib funksiyalarından biridir. Ticarət reklamı informasiya vasitəsidir, alıcılara istədikləri məhsulları seçmələrinə köməklik edir. Reklam müəssisələrə istehsal etdikləri məhsulların satışına köməklik etməlidir.

Əmtəə nişanının qoruyucu funksiyası nişan sahibinin müstəsna (inhisar) hüququndan istifadə etməyindən irəli gəlir. Bu funksiya istehsal olunan məhsulların bazarda qorunmasına xidmət edir (xüsusilə xarici) və haqsız rəqabətə qarşı mübarizədə istifadə olunur. Bu səbəbdən əmtəə nişanı xarici ticarətdə böyük əhəmiyyətə malikdir.

Zəmanət funksiyası malların uyğun keyfiyyətinin təmin edilməsində özünü göstərir. Bu funksiyanın yerinə yetirilməsi yalnız malların keyfiyyətində daima yaxşılaşma ilə mümkündür. Əmtəə nişanı istehlakçısının ona məlum olan məhsulun yüksək keyfiyyətli xüsusiyyətlərini əlaqələndirdiyi məhsulun təyin edilməsidir.

Bu xüsusiyyətləri görən və ya seçən istehlakçı, bu xüsusiyyətləri məhsulun təchiz olunduğu əmtəə nişanı ilə əlaqələndirir.

Əmtəə nişanının psixoloji funksiyası onun reklam və zəmanət funksiyaları ilə sıx əlaqəlidir. Bu əlaqə ondan ibarətdir ki, bazarda tanınmış əmtəə nişanı olan məhsul alıcının ən keyfiyyətli olduğuna inam yaradır. Əmtəə nişanın sahibi nişanın psixoloji funksiyaları yerinə yetirməsində maraqlıdırsa, istehsal etdiyi malların davamlı olaraq keyfiyyətli olmasına və əmtəə nişanın yaxşı dizayn edilmiş və təsirli şəkildə reklam olunmasına diqqət yetirməlidir.

2010-2019-cu illər üzrə Azərbaycanda əmtəə nişanlarının göstəricilərinin statistikasını nəzərdən keçirək (Cədvəl 7) (Diaqram 9).

2010-cu ildən 2019-cu ilədək olan dövrdə 10763 rezident və 8357 qeyri-rezident daxil olmaqla əmtəə nişanının dövlət qeydiyyatı üçün 19120 iddia sənədi daxil olmuşdur. 2010-2019-cu illər dövründə rezidentlər tərəfindən qeydiyyata alınmış əmtəə nişanlarında 806-dan 1548-ə qədər artım olmuşdur. Yerli malların istehsal həcmində artım istiqamətində son tendensiyaları, yerli müəssisələr və fərdi sahibkarlar tərəfindən

göstərilən xidmətlərin inkişafını müsbət dinamika təsdiq edir.

Təhlil göstərir ki, nəzərdən keçirilən dövrdə qeyri-rezident tərəfindən verilmiş müraciətlərin sayında 2010-cu ildə 726-dan 2019-cu ildə 774-ə qədər bir qədər artım olmuşdur.

2010-2019-cu illər üçün təqdim olunan iddia sənədi və əmtəə nişanı üçün verilən şəhadətnamə arasındakı Spirmen rəng korrelyasiya əmsalını hesablayaq.

Hesablamalar göstərir ki, eyni il ərzində təqdim olunan iddia sənədi ilə alınan şəhadətnamə arasında heç bir korrelyasiya əlaqəsi yoxdur (əmsal -0.1); gələn il təqdim olunmuş müraciət və alınan sertifikat arasındakı korrelyasiya əlaqəsi zəifdir -0,13-ə bərabərdir (laq 1 il); bir ildən sonra təqdim olunmuş iddia sənədi ilə alınan şəhadətnamə arasındakı korrelyasiya əlaqəsi orta və 0,57-dir (laq 2 il).

Beləliklə, aparılmış hesablamalardan, təqdim edilən iddia sənədlərinin sayının bir ildən (laq 2 il) sonra verilmiş əmtəə nişanı şəhadətnamələrin sayı ilə orta korrelyasiya olduğu, yəni milli ofisdə bir əmtəə nişanı üçün verilmiş bir iddia sənədinə baxılma müddətinin 12-24 ay olduğu qənaətinə gəlmək olar.

Xarici təcrübə göstərir ki, ümumiyyətlə əmtəə nişanının qeydiyyatı proseduru Rusiyada 10-12 ay, Ukraynada 16-20 ay, Belarusiyada 12-14 ay, Qazaxıstanda 13 ay çəkir. Avropa Birliyində əmtəə nişanının qeydiyyat müddəti ortalama 7-8 ay, Almaniyada isə 6-12 aydır.

Azərbaycanda əmtəə nişanı üçün şəhadətnamənin əldə edilməsi obyektiv səbəblərə görə daha çox vaxt aparır, ona görə ki, bir çox hallarda iddiaçıların təqdim etdiyi sənədlər tələblərə uyğun olmur, eləcə də həmin dövrdə ölkədə aparılan idarəetmə strukturunun təkmilləşdirilməsi ilə əlaqəlidir.

2010-cu ildən 2019-cu ilədək 14869 əmtəə nişanı qeydiyyata alınıb, yəni hər 13 iddia ərizəsi üçün 10 əmtəə nişanı üçün şəhadətnamə verilib. Bu müddət ərzində 7532 əmtəə nişanı qeydiyyata alınaraq, rezidentlərə, 7337 əmtəə nişanı isə qeyri-rezidentlərə verilmişdir. Bu onu göstərir ki, ölkədə sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərinin rəqabətliliyini və öz əmtəə nişanının mövcudluğu vasitəsilə bazara mövqe tutmaq üçün daha fəal və istəkli olmağı stimullaşdıran sahibkarlıq və investisiyalar üçün əlverişli mühit yaradılıb. Təhlil olunan dövr üçün aşağıdakı orta illik göstəricilər göstərilə bilər: hər il orta hesabla re-

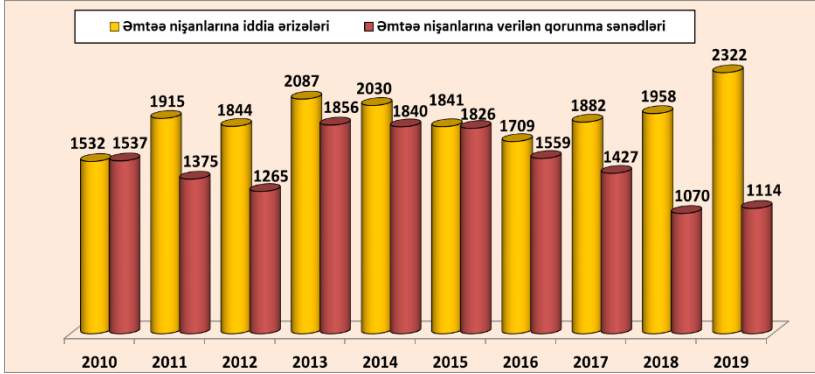
zidentlər tərəfindən 1076 və qeyri-rezidentlər tərəfindən olmaqla 836 1912 əmtəə nişanı üçün iddia sənədi təqdim olunur; orta hesabla ildə 753 rezident və 734 qeyri-rezident olmaqla 1487 əmtəə nişanı qeydiyyatata alınır.

**Azərbaycan üzrə əmtəə nişanları ilə bağlı
mütləq göstəricilərin dinamikası (əđ.)**

Göstəricilər	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. İddia sənədləri, ümumi, o cümlədən	1532	1915	1844	2087	2030	1841	1709	1882	1958	2322
- yerli (rezident)	806	948	864	1169	1053	866	1043	1197	1269	1548
- xarici (qeyri-rezi-dent)	726	967	980	918	977	975	666	685	689	774
2. Verilən şəhadətnə- mələrin sayı, ümumi, o cümlədən	1537	1375	1265	1856	1840	1826	1559	1427	1070	1114
- yerli (rezident)	711	667	725	861	801	798	774	833	720	642
- xarici (qeyri-rezident)	826	708	540	995	1039	1028	785	594	350	472
3. Qüvvədə olan əmtəə nişanları	-	-	-	-	-	-	-	-	21783	22378
4. Lisenziya müqavilələri	8	6	12	4	11	6	21	15	12	3

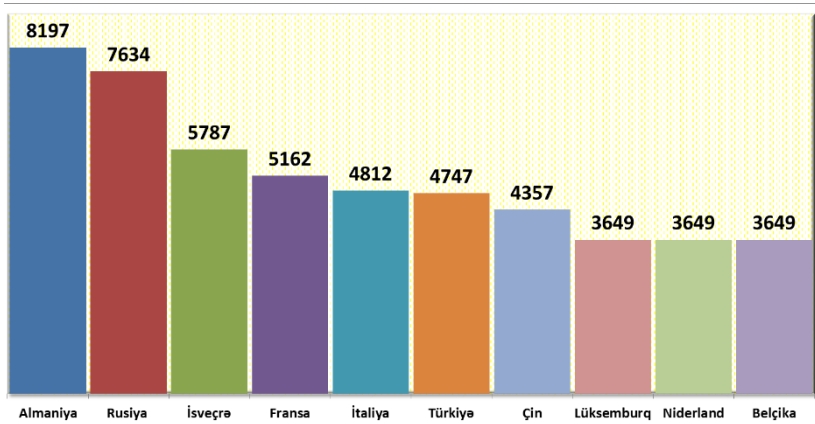
Diaqram 9

**Azərbaycan üzrə əmtəə nişanları ilə bağlı
mütləq göstəricilərin dinamikası (ə.d.)**

Diaqram 10

**2019-cu ildə Madrid proseduruna əsasən,
daha çox qüvvədə olan əmtəə nişanlarına aid ölkələr
(ÜƏMT-nin məlumatına görə, Azərbaycanda
31 dekabr 2019-cu il üçün qüvvədə olan əmtəə
nişanlarının sayı 52338-dir)**

Əmtəə nişanlarının beynəlxalq qeydiyyatı 1989-cu il Beynəlxalq Qeydiyyat haqqında Madrid Sazişinə dair Protokola uyğun olaraq, həyata keçirilir və Madrid Sistemi adlanır. Sistem ÜƏMT tərəfindən idarə olunur. Madrid Sistemi sahibkarlara öz ölkələrinin əmtəə nişanları üzrə milli ofisə edilən tək bir müraciətlə onlara məxsus olan əmtəə nişanlarının bir neçə ölkədə qorunma imkanını təqdim edir. Madrid Sistemi eyni zamanda əmtəə nişanının sonrakı idarə edilməsini də xeyli asanlaşdırır, çünki sonrakı dəyişiklikləri və ya yeniləmələri tək bir prosedur mərhələsində qeydiyyata almaq mümkündür. Bundan sonra həmçinin qorunma siyahısında əlavə ölkələr də göstərilə bilər.

Mənşə ölkəsinin ofisinə yalnız bir iddia sənədi verməklə, ərizəçinin seçimi ilə bir neçə dövlətdə eyni vaxtda bir əmtəə nişanının qanuni qorunmasını əldə etmək mümkündür. Madrid Sazişinə 120 üzv dövlət daxildir. 2019-cu ilin sonunda Azərbaycanda Madrid proseduru çərçivəsində 52.447 əmtəə nişanı qüvvədə idi. Əvvəlki ilə nisbətən 1555 əmtəə nişanı artım olmuşdur. Azərbaycanda ən çox əmtəə nişanı Almaniya-dan qeydiyyata alınıb – 8197, Rusiyadan – 7634 və İsveçrədən – 5787 ədəd (Diaqram 10).

Əmtəə nişanlarının qeydiyyatı sahəsindəki Beynəlxalq əməkdaşlıq bu sahədəki fəaliyyətlərin sənədlərinin unifikasiyasını müəyyənləşdirdi. Beləliklə, 15 iyun 1957-ci il tarixində Əmtəə və Xidmətlərin Beynəlxalq Təsnifatına (ƏXBT) uyğun olaraq, milli və beynəlxalq səviyyələrdə əmtəə nişanlarının qeydiyyatını təmin edən Nitca Sazişi bağlanmışdır.

Nitca Sazişinin bağlanması, ilk növbədə, fərqli ölkələrdə əmtəə və xidmətlərin təsnifatının fərqli prinsiplərə söykənməsi ilə əlaqədar idi. Bundan əlavə, hər il əvvəllər təsnif olunmayan xeyli sayda yeni məhsul və xidmət təqdim edilir. Bütün bunlar ekspertiza prosesində oxşar əmtəə nişanlarının axtarışını çətinləşdirmişdir.

Nitca Sazişi nişanların qeydiyyatı üçün əmtəə və xidmətlərin vahid bir təsnifatını müəyyən edir ki, bu da onların patent idarələri tərəfindən axtarışını və ekspertizasını xeyli asanlaşdırır. Yarandığı gündən etibarən, təsnifat əmtəə və xidmətlər bazarındakı dəyişkən tendensiyalara uyğun olaraq, daima yenilənir və təkmilləşdirilir. Hazırda 11-ci nəşr qüvvədədir.

ƏXBT 45 sinifdən ibarətdir: 1-dən 34-ə qədər sinif əmtəədir, 35-dən 45-ə qədər sinif isə – xidmətlərdir. ƏXBT siniflərinin başlıqları əmtəə və xidmətlərin hansı

sahələrə aid olduğunu ən ümumi şəkildə göstərir. Hər sinifdə əmtəə və xidmətlərin siyahısı əlifba sırası ilə "a" dan "z"-ə qədər düzülür. Əlavə məlumat olaraq, siyahıda hər sinif üçün izahatlar yer alır.

ƏMTƏƏ VƏ XİDMƏTLƏRİN BEYNƏLXALQ TƏSNİFATI

(ƏXBT 11)

Əmtəə və xidmətlərin siniflərinin siyahısı

Sinif indeksi	Məzmun
Sinif 01	Sənaye, elmi məqsədlərdə, fotoqrafiyada, kənd təsərrüfatında, bağçılıqda və meşəçilikdə istifadə üçün nəzərdə tutulan kimyəvi məhsullar; emal olunmamış sintetik qatranlar, emal olunmamış plastik materiallar; gübrələr; od söndürmək üçün tərkiblər; metalların tavlanması və lehimlənməsi üçün preparatlar; ərzaq məhsullarının konservləşdirilməsi üçün preparatlar; aşı maddələri; sənaye məqsədləri üçün yapışqan maddələr.
Sinif 02	Boyalar, əlif yağları, laklar; metalları korroziyadan və ağacı xarab olmaqdan mühafizə edən qoruyucu vasitələr; boyaq maddələri; yeyici maddələr; emal olunmamış təbii qatranlar; bədii-dekorativ məqsədlər və

	bədii mətbuat üçün istifadə edilən təbəqə və tozvari metallar.
Sınıf 03	Ağartma üçün preparatlar və yuma üçün digər maddələr; təmizləmə, cilalama, yağsızlaşdırma və abraziv emal üçün preparatlar; sabunlar; ətriyyat məmulatları, efir yağları, kosmetika, saç üçün losyonlar; diş tozları və pastaları.
Sınıf 04	Texniki yağlar və sürtkülər; sürtkü materialları; tozu udmaq, islatmaq və birləşdirmək üçün tərkiblər; yanacaqlar (o cümlədən, motor benzinləri) və işıqlandırıcı materiallar; fitillər və işıqlandırma üçün şamlar.
Sınıf 05	Əczaçılıq və baytarlıq preparatları; tibbi məqsədlər üçün gigiyena preparatları; tibbi və baytarlıq məqsədləri üçün pəhriz maddələri, uşaq qidası; insanlar və heyvanlar üçün qida əlavələri; plastırlar, sargı materialları; dişləri plomblamaq və diş surətlərini hazırlamaq üçün materiallar; dezinfeksiyaedici vasitələr; ziyanverici heyvanları məhv etmək üçün preparatlar; fungisidlər, herbisidlər.
Sınıf 06	Adi metallar və onların xəlitələri; metal tikinti materialları; səyyar metal konstruksiyalar və tikililər; metal trosalar və məftillər (qeyri-elektrik); dəmir və qıfıl məmulatları;

	saxlanma və daşınma üçün metal konteynerlər seyflər;
Sınıf 07	Maşınlar və dəzgahlar; mühərriklər (yerüstü nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulanlar istisna olmaqla); birləşmələr və ötürmə elementləri (yerüstü nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulanlar istisna olmaqla); əl ilə idarə edilən alətlərdən başqa, kənd təsərrüfatı alətləri; inkubatorlar; ticarət avtomatları.
Sınıf 08	Əl vasitələri və alətlər; bıçaq məmulatları, çəngəllər və qaşıqlar; soyuq silah; ülgüclər.
Sınıf 09	Elmi məqsədlər, dəniz, geodeziya, fotoqrafiya, kinematoqrafiya, optika, çəkmə, ölçmə, siqnalizasiya, nəzarət (yoxlama), xilas etmə və tədris üçün cihaz və alətlər; elektriklə ötürülməsi, paylanması, transformasiyası, toplanması, tənzimlənməsi və ya idarə edilməsi üçün cihaz və alətlər; səsin və ya təsvirin yazılması, ötürülməsi, canlandırılması üçün aparatura; məlumatın maqnit daşıyıcıları, səsyazma diskləri; kompakt disklər, DVD və digər rəqəmsal məlumat daşıyıcıları; ilkin ödənişli aparatlar üçün mexanizmlər; kassa aparatları, hesablayıcı maşınlar, məlumatların emalı üçün avadanlıq və kompüterlər; proqram təminatı; od

	söndürmək üçün avadanlıq.
Sınıf 10	Cərrahi, tibbi, stomatoloji və baytarlıq cihaz və alətləri; ətrafların protezləri, göz və diş protezləri; ortopedik məmulatlar; tikiş qoymaq üçün materiallar; əlil insanlar üçün nəzərdə tutulmuş terapevtik və köməkçi avadanlıqlar; masaj alətləri; körpələr üçün cihazlar, avadanlıqlar və məhsullar; qurğular, cihazlar və cinsi fəaliyyət üçün məhsullar.
Sınıf 11	İşıqlandırma, qızdırma, buxar əldə etmə, qida məhsullarının istiliklə emalı, soyutma, qurutma, havalandırma, su bölüşdürücü və sanitariya-texniki qurğular.
Sınıf 12	Nəqliyyat vasitələri; quruda, suda və havada yerini dəyişən aparatlar.
Sınıf 13	Odlu silah; döyüş sursatı və mərmilər; partlayıcı maddələr; fişənglər.
Sınıf 14	Nəcib metallar və onların xəlitələri; zərgərlik məmulatları, bijüteriya, qiymətli daş-qaşlar; saatlar və digər xronometrik cihazlar.
Sınıf 15	Musiqi alətləri.
Sınıf 16	Kağız, karton, çap məhsulları; cildləmə işləri üçün materiallar; foto-şəkillər; yazı kağızı malları mebel istisna olmaqla ofis ləvazimatları; dəftərxana və məişət məqsədləri üçün yapışqan maddələr; rəssamlar üçün

	lövazimatlar; fırçalar; tədris materialları və əyani vəsaitlər; qablaşdırma üçün plastik kütlədən hazırlanmış materiallar; şriftlər; mətbəə klişesi.
Sınıf 17	Kauçuk, rezin, qutta-pərça, asbest, slyuda və bu materialların əvəzliyiciləri; qismən emal olunmuş plastik kütlələrdən məmulatlar; kəpitkələmə, sıxlaşdırma və izolyasiya üçün materiallar; qeyri-metal elastik borular.
Sınıf 18	Dəri və onun əvəzediciləri; heyvan dəriləri; yol sandıqları, çamadanlar; yağış və gün çətirləri; əsalar; qırmanclar, qamçılar, at yəhər-qayıışı və sərraclıq malları; heyvanlar üçün xəndəklər, cilovlar və heyvan üçün geyimlər.
Sınıf 19	Qeyri-metal tikinti materialları; tikinti məqsədləri üçün qeyri-metal sərt borular; asfalt, qatranlar və bitum; qeyri-metal səyyar konstruksiyalar və tikililər; qeyri-metal abidələr.
Sınıf 20	Mebel, güzgülər, şəkillər üçün çərçivələr işlənmiş və ya qismən işlənmiş buynuz, sümük, fil sümüyü, sədəf məmulatları; çanaq; dəniz köpüyü; kəhrəba.
Sınıf 21	Ev və ya mətbəx əşyaları və qab-qacaq; da-raqlar və süngərlər; şotkalar (fırçalar istisna

	edilməklə); şotka məmulatları üçün materiallar; təmizlik və yıır-yığış üçün ləvazimatlar; emal olunmamış və ya qismən emal olunmuş şüşə (tikinti şüşəsi istisna olunmaqla); şüşə, çini və saxsıdan məmulatlar.
Sınıf 22	kanatlar, kəndirlər, ciyərlər; torlar; çadırlar, talvarlar, brezentlər; yelkənlər; kisələr; doldurma materialları (rezin və plastik materiallardan olanlar istisna olunmaqla); lifli toxuculuq xammalı və əvəzləyiciləri.
Sınıf 23	Toxuculuq sapları və iplik.
Sınıf 24	Parçalar və onların əvəzediciləri; yataq örtükləri və süfrələr; adyallar.
Sınıf 25	Geyim, ayaqqabı və baş geyimləri.
Sınıf 26	Krujeva və bədii tikmələr, hörmə (naxışlı lentlər) və lentlər; düymələr, basma düymələr, qarmaqlar və qarqarlar, sancaqlar və iynələr; süni güllər; saç üçün bəzəklər; süni saçlar.
Sınıf 27	Xalçalar, həsirlər, ayaqaltılar, linoleum və döşəmə üçün digər örtüklər; toxuma olmayan divar kağızları və üzlük materiallar (tekstil olmayan)
Sınıf 28	Oyunlar, oyuncaqlar; yolka bəzəkləri; video oyunlar üçün avadanlıqlar; gimnastika və sport alətləri.
Sınıf 29	Ət, balıq, quş və ov quşu əti; ət ekstraktları;

	konservləşdirilmiş, qurudulmuş və istilik emalına uğradılmış tərəvəzlər və meyvələr; jele, mürəbbə, kompotlar; yumurta; süd və süd məhsulları; yağlar və qida piyləri.
Sınıf 30	Qəhvə, çay, kakao və qəhvə əvəzediciləri; düyü; tapioka (manioka) və saqo; un və taxıl məhsulları; çörək-bulka məmulatları, qənnadı məmulatları; dondurma; qənd, bal, patokadan sirop; maya, çörəkçilik tozları; duz; xardal; sirkə, ədviyyatlar (yemək üçün); ədviyyatlar (qənnadı məmulatları üçün); buz.
Sınıf 31	Emal olunmamış və ya emal olunmuş buynuz, sümük, bağ və meşə məhsulları; emal olunmamış və ya emal olunmuş dənli bitkilər və toxumlar; diri heyvanlar; təzə meyvələr və tərəvəzlər; canlı bitkilər və güllər; heyvanlar üçün yemlər; səməni.
Sınıf 32	Pivələr; mineral və qazlı sular və digər alkoqolsuz içkilər; meyvəli içkilər və meyvə şirələri; siroplar və içkilərin hazırlanması üçün digər tərkiblər.
Sınıf 33	Alkoqollu içkilər (pivə istisna olmaqla).
Sınıf 34	Tütün; papiros çəkmək üçün ləvazimatlar; kibrit.
Sınıf 35	Reklam; biznes sahəsində menecment; biznes sahəsində inzibati fəaliyyət;

	ofis xidməti.
Sinif 36	Sığortalama; maliyyə fəaliyyəti; kredit-pul əməliyyatları; daşınmaz əmlakla əməliyyatlar.
Sinif 37	İnşaat; təmir; avadanlığın quraşdırılması.
Sinif 38	Telekommunikasiyalar.
Sinif 39	Nəqliyə; malların qablaşdırılması və saxlanması; səyahətlərin təşkili.
Sinif 40	Materialların emalı.
Sinif 41	Tərbiyəetmə; tədris prosesinin təmin edilməsi; əyləncələr; idman və mədəni-maarif tədbirlərinin təşkili.
Sinif 42	Elmi və texnoloji xidmətlər, onlara aid olan elmi tədqiqatlar və işləmələr; sənaye analizi və elmi tədqiqatlar üzrə xidmətlər; kompüterlərin texniki və proqram təminatının işlənilməsi və təkmilləşdirilməsi.
Sinif 43	Ərzaq məhsulları və içkilərlə təmin etmə üzrə xidmətlər; müvəqqəti yaşayışın təmin edilməsi.
Sinif 44	Tibbi xidmətlər; baytarlıq xidmətləri; insanlar və heyvanlar üçün gigiyena və kosmetika sahəsində xidmətlər; kənd təsərrüfatı, bostançılıq və meşəçilik sahəsində xidmətlər.
Sinif 45	Hüquqi xidmətlər; əmlakın və fərdi şəxslərin müdafiəsi üçün təhlükəsizlik xidmətləri;

	fərdi şəxslərin tələbatlarının təmin edilməsi üçün başqaları tərəfindən göstərilən şəxsi və sosial xidmətlər.
--	---

Rəqabətin artan miqyası, istehsalçıların və satıcıların potensial istehlakçıları istehsal olunan və satılan mallara cəlb etmək istəyi və mövcud alıcıları və müştəriləri saxlamağa olan ehtiyac əmtəə nişanlarından sahibkarlıqda istifadəsini əhəmiyyətli dərəcədə artırmışdır.

Əmtəə nişanları sənaye mülkiyyətinin bir obyektii olaraq, getdikcə iqtisadi inkişaf üçün güclü vasitəyə çevrilir. Azərbaycanlı sahibkarlar uğurlu biznesin ayrılmaz və vacib hissəsi kimi əmtəə və xidmətlər istehsalında brendinqin formalaşmasının vacibliyini dərk edirlər.

Əlavə 1

2019-cu ildə qüvvədə olan rezident hüquqi şəxslərin sənaye nümunələrinin siyahısı

“DECORWOOD” MMC

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2018 0015	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
2.	S 2018 0016	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
3.	S 2018 0017	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
4.	S 2018 0018	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
5.	S 2018 0019	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
6.	S 2018	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ

	0020				
7.	S 2018 0021	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
8.	S 2018 0022	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
9.	S 2019 0006	“DECORWOOD” MMC	Dekorativ planka	25-01	AZ
10.	S 2019 0007	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
11.	S 2019 0008	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
12.	S 2019 0009	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
13.	S 2019 0010	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
14.	S 2019 0011	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
15.	S 2019	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ

	0012				
16.	S 2019 0013	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ
17.	S 2019 0014	“DECORWOOD” MMC	Naxışlı dekorativ panel	25-01	AZ

“Azərsun Holding” MMC

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2007 0014	“Azərsun Holding” MMC	Çay üçün qablaşdırma	09-03	AZ
2.	S 2011 0021	“Azərsun Holding” MMC	Salfet üçün qablaşdırma	09-03	AZ
3.	S 2011 0023	“Azərsun Holding” MMC	Qənd üçün qablaşdırma	09-03	AZ
4.	S 2012	“Azərsun Holding”	Duru yağ üçün butulka	09-01	AZ

	0004	MMC			
5.	S 2012 0005	"Azərsun Holding" MMC	Duru yağ üçün butulka	09-01	AZ
6.	S 2014 0027	"Azərsun Holding" MMC	Butulka	09-01	AZ
7.	S 2016 0004	"Azərsun Holding" MMC	Butulka	09-01	AZ
8.	S 2016 0028	"Azərsun Holding" MMC	Basmanaxışlı şəkil ilə absorbiyaedici kağız	32-00	AZ

"KÜRDƏMİR SÜD EMALI ZAVODU" MMC

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2016 0005	"KÜRDƏMİR SÜD EMALI ZAVODU" MMC	Kaşar pendiri	01-03	AZ
2.	S 2016	"KÜRDƏMİR SÜD	Kaşar pendiri	01-03	AZ

	0016	EMALI ZAVODU" MMC			
--	------	----------------------	--	--	--

Babək "Sirab" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2006 0010	Babək "Sirab" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	İçkilər üçün butulka	09-01	AZ

"GƏNCƏ ŞƏRAB-2" ASC

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2018 0024	"GƏNCƏ ŞƏRAB-2" ASC	Qapaqlı şüşə butulka	09-01	AZ

"KORAL İST" MMC

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2019 0024	"KORAL İST" MMC	Vərəq materialı üçün şəkil	32-00	AZ

"HƏYAT QIDA" MMC

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2019 0029	"HƏYAT QIDA" MMC	Pendir	01-03	AZ

"Cahan-Cay" MMC

Sıra N-si	Qeydiyyat N-si	Patent Sahibləri	Sənaye nümunəsinin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Mənşə
1.	S 2019 0030	"Cahan-Cay" MMC	"Tudor" çayları üçün qutu	09-03	AZ

Əlavə 2

2019-cu ildə qüvvədə olan coğrafi göstəriciyə verilən şəhadətnamələrin siyahısı

Sıra N-si	İddia sənədinin nömrəsi	Əmtəənin və xidmətin adı	Beynəlxalq təsnifatı indeksi	Şəhadətnamənin sahibi	Coğrafi göstəricinin işarəsi
1.	C 2010 0001	Mineral su	32	Общество с ограниченной ответственностью "Yessentukskiy zavod mineralnix vod na KMV", 357600, Stavropolskiy kray, q. Yessentuki, ul. Pyatiqorskaya, 141-(RU)	ECCEHTYKI № 17
2.	C 2010 0002	Mineral su	32	Общество с ограниченной ответственностью "Yessentukskiy zavod mineralnix vod na KMV", 357600,	ECCEHTYKI

				Stavropolskiy kray, q. Yessentuki, ul. Pyatiqorskaya, 141-(RU)	
3.	C 2010 0003	Mineral su	32	Obşestvo s oqraniçennoy otvetstvennostyu “Yessentukskiy zavod mineralnıx vod na KMV”, 357600, Stavropolskiy kray, q. Yessentuki, ul. Pyatiqorskaya, 141 (RU)	ЕССЕНТУКИ № 4
4.	C 2013 3001	Şərab	33	Gürcüstan Milli Əqli Mükiyyət Mərkəzi "SAKPATENTİ", Antiox küçəsi 5, 3300 Mts-kheta, Gürcüstan (GE)	ახაშენი AKHASHENI АХАШЕНИ
5.	C 2013 3002	Şərab	33	Gürcüstan Milli Əqli Mükiyyət Mərkəzi "SAKPATENTİ", Antiox	ქინძმარაული KINDZMARALI КИНДЗМАРАУЛИ

				küçəsi 5, 3300 Mts-kheta, Gürcüstan (GE)	
6.	C 2013 3003	Şərab	33	Gürcüstan Milli Əqli Mükiyyət Mərkəzi "SAKPATENTİ", Antiox küçəsi 5, 3300 Mts-kheta, Gürcüstan (GE)	მუკუზანი MUKUZANI МУКУЗАНИ
7.	C 2013 3004	Şərab	33	Gürcüstan Milli Əqli Mükiyyət Mərkəzi "SAKPATENTİ", Antiox küçəsi 5, 3300 Mts-kheta, Gürcüstan (GE)	ტვიში TVISHI ТВИШИ
8.	C 2013 3005	Şərab	33	Gürcüstan Milli Əqli Mükiyyət Mərkəzi "SAKPATENTİ", Antiox küçəsi 5, 3300 Mts-kheta, Gürcüstan (GE)	ხვანჭკარა KHVANCHKARA ХВАНЧКАРА
9.	C 2013			Gürcüstan Milli Əqli	

	3006	Şərab	33	Mükiyyət Mərkəzi "SAKPATENTİ", Antiox küçəsi 5, 3300 Mtsk-heta, Gürcüstan (GE)	წინანდალი TSINANDALI ЦИНАНДАЛИ
10.	C 2011 0001	Mineral sular	32	Naxçıvan MR Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi, Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri, Azərbaycan küçəsi 29 (AZ)	BADAMLI
11.	C 2011 0002	Mineral və qazlı sular	32	Naxçıvan MR Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi, Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri, Azərbaycan küçəsi 29 (AZ)	SİRAB
12.	C 2011 0003	Duz	30	Naxçıvan MR Standartlaşdırma, Metrologiya və	Duzdağ

				Patent üzrə Dövlət Komitəsi, Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri, Azərbaycan küçəsi 29 (AZ)	
13.	C 2011 0004	Tibbi xidmətlər	44	Naxçıvan MR Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi, Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri, Azərbaycan küçəsi 29 (AZ)	Duzdağ
14.	C 2015 0002	Xalça	27	Muradov Vidadi Aydın oğlu, Bakı şəh., Nərimanov rayonu, Şəmsi Rəhimov küçəsi 2 (AZ)	
15.	C 2015 0003	Xalça	27	Muradov Vidadi Aydın oğlu, Bakı şəh., Nərimanov rayonu, Şəmsi Rəhimov küçəsi 2 (AZ)	

16.	C 2015 0004	Xalça	27	Muradov Vidadi Aydın oğlu, Bakı şəh., Nəri- manov rayonu, Şəmsi Rəhimov küçəsi 2 (AZ)	
17.	C 2010 0001	Pendir	29	Consorzio del Formaggio 'Parmigiano-Reggiano', Via Kennedy, 18 Reggio Emilia, Italy (IT)	PARMIGIANO REGGIANO
18.	C 2016 0002	Mineral su	32	"Gəmiqaya Mineral Sular" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti, Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri, Ə Əliyev küçəsi (AZ)	Vayxır
19.	C 2016 0003	Kəlağayı	25	CAHANGİR-T FİRMASI, AZ 1009, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı, ev 20/67, mənzil 28 (AZ)	
20.	C 2016	Kəlağayı	25	CAHANGİR-T FİRMASI, AZ	

	0004			1009, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı, ev 20/67, mənzil 28 (AZ)	
21.	C 2016 0005	Kəlağayı	25	CAHANGİR-T FİRMASI, AZ 1009, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı, ev 20/67, mənzil 28 (AZ)	
22.	C 2016 0006	Kəlağayı	25	CAHANGİR-T FİRMASI, AZ 1009, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı, ev 20/67, mənzil 28 (AZ)	
23.	C 2016 0007	Kəlağayı	25	CAHANGİR-T FİRMASI, AZ 1009, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Cəfər Cabbarlı, ev 20/67, mənzil 28 (AZ)	
24.	C 2017 0003	Limon dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132,	LƏNKƏRAN

				Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	
25.	C 2017 0004	Quru dolma	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	QAX
26.	C 2017 0005	Ağ şanı dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	BAKI

27.	C 2017 0006	Zeytun dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	ABŞERON
28.	C 2017 0007	Qıra dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	KƏNGƏRLİ
29.	C 2017 0008	Qoz dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu	QƏBƏLƏ

				rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	
30.	C 2017 0009	Alma dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	QUBA
31.	C 2017 0010	Balıq dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	SALYAN
32.	C 2017	Pip dolması	29	Azərbaycan Milli	

	0011			Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	İSMAYILLI
33.	C 2017 0012	Guba dolması	29	Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyası İctimai Birliyi, AZ1132, Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Bakıxanov ŞTQ, Sülh (Bakıxanov Qəs.), ev IV, mən. 91 (AZ)	ORDUBAD
34.	C 2018 0002	Kəlağayı	25	Xəlilov Ələskər Ağaxəlil oğlu, AZ 3111, İsmayılı r-nu, Basqal ŞTQ (AZ)	
35.	C 2018 0003	Kəlağayı	25	Xəlilov Ələskər Ağaxəlil oğlu, AZ 3111, İsmayılı r-	

				nu, Başqal ŞTQ (AZ)	
36.	C 2018 0005	Naxçıvan qovurması	29	Məmmədov Ziyafəddin Məcid oğlu	
37.	C 2017 0002	Şəki halvası	30	Qaffarov Məmmədsaleh Əliəhməd oğlu	şəki
38.	C 2018 0004	Halva	30	Səmədov Ramil Nadir oğlu	Şəki Halvası
39.	C 2017 0015	Mərmər	19	“Gəmiqaya Daş Məhsulları Sənaye Kompleksi” MMC	
40.	C 2017 0016	Mərmər	19	“Gəmiqaya Daş Məhsulları Sənaye Kompleksi” MMC	
41.	C 2017 0017	Mərmər	19	“Gəmiqaya Daş Məhsulları Sənaye Kompleksi” MMC	

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyində
hazırlanmışdır.